

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa A. B.

przeciwko Gminie Sierakowice

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym 28 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 31 maja 2021 r., sygn. akt I ACa 143/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 maja 2021 r. (sygn. akt I ACa 143/21) powód A. B. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych wymagań nie spełnił skarżący powołując się na zagadnienie dotyczące wykładni zwrotu „ustalone w budżecie danej gminy wydatki bieżące ponoszone w przedszkolach prowadzonych przez gminę w przeliczeniu na jednego ucznia” z art. 90 ust. 2b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.). Wskazać bowiem należy, że przedmiotowa kwestia problemowa ma już swoje odniesienia w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zaś między innymi w postanowieniu z 22 sierpnia 2022 r., I CSK 3684/22 (nie

publ.), w którym wyjaśniono, że stosowny zwrot oznacza wydatki przewidziane w budżecie danej gminy na funkcjonowanie przedszkoli publicznych. W konsekwencji w podstawie naliczania dotacji dla przedszkoli niepublicznych powinny być uwzględniane wszystkie wydatki bieżące ponoszone na funkcjonowanie przedszkoli publicznych (prowadzonych przez gminę), które zostały ujęte w planie finansowym. Są to zarówno wydatki pokrywane z dochodów własnych gminy, jak i opłat wnoszonych przez rodziców, a więc bez względu z jakich źródeł dochodów konkretne wydatki będą finansowane. Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego można wskazać liczne wypowiedzi, w których *im meritem* wyjaśnia się jakie konkretne wydatki gminy powinny stanowić podstawę dla wyliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych, o której mowa w art. 20 ust. 2b ustawy o systemie oświaty (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 10 maja 2021 r., V CSKP 45/21, nie publ.; z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18, nie publ.; z 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, nie publ.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN, 2002, nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, nie publ., z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, nie publ., z 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, nie publ.).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazuje na występowanie rozbieżności w orzecznictwie sądowym dotyczącym określenia podstawy prawnej dla dochodzenia od gminy należności, o których mowa w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty. Oczywiście rację ma skarżący, że w dotychczasowym dorobku orzeczniczym Sądu Najwyższego można wskazać na różne podejście interpretacyjne do określenia charakteru prawnego roszczenia kierowanego przeciwko gminie w związku z niewypłaceniem albo

wadliwym ustaleniem wysokości dotacji dla niepublicznego przedszkola. Pomija on jednak, że w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego – głównie pod wpływem uchwały z 8 listopada 2019 r., III CZP 29/19 (OSNC 2020, nr 7-8, poz. 56) – eksponowane jest jednolite stanowisko, że roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą dotacji należnej a kwotą dotacji wypłaconej ma ze swej istoty charakter odszkodowawczy, a podstawę jego dochodzenia stanowi art. 471 k.c. w związku z art. 90 ust. 1 i 2b ustawy o systemie oświaty (zob. też wyroki Sądu Najwyższego: z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18, nie publ.; z 27 marca 2019 r., V CSK 101/18, nie publ.; z 5 lipca 2019 r., IV CSK 629/18, nie publ.; z 29 stycznia 2021 r., V CSKP 2/21, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2021 r., IV CSK 81/21, nie publ.). Tak ukształtowany stan orzecznictwa w kwestii charakteru prawnego roszczenia o zapłatę należnej dotacji oświatowej wyklucza uznanie, iż zachodzi potrzeba wykładni art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, a tym samym właściwe jest przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Brak także podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W tym względzie wskazać należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi bowiem wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, nie publ.).

Tych wymogów nie spełnił skarżący wiążąc oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z podniesionym w niej zarzutem naruszenia art. 321 § 1 w zw. z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. przez sąd drugiej instancji. W wyroku Sądu Najwyższego z 19 listopada 2021 r., II CSKP 40/21 (nie publ.) wyjaśniono, że skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia cechującym się dużym stopniem sformalizowania, co wiąże się z koniecznością jej sporządzenia i wniesienia w imieniu strony przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego (art. 87¹ k.p.c.). Z tej przyczyny podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty w ramach obu podstaw kasacyjnych powinny być sformułowane w sposób poprawny, aby umożliwiały ich kontrolę przez Sąd Najwyższy w granicach wynikających z art. 398¹³ § 2 k.p.c. W przypadku podniesienia zarzutów naruszenia prawa procesowego, których adresatem jest sąd pierwszej instancji, wymagane jest wskazanie odpowiedniego przepisu, z którego wynika możliwość lub obowiązek odpowiedniego ich zastosowania także przez sąd drugiej instancji. Dotyczy to w szczególności powołania art. 391 § 1 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się przepisy przed sądem pierwszej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r., V CSK 181/12, nie publ., z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CSK 278/15, nie publ., z dnia 8 grudnia 2016 r., I CSK 772/15, nie publ., z dnia 25 maja 2017 r., II CSK 531/16, nie publ., z dnia 25 stycznia 2019 r., IV CSK 539/17, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CSK 292/12, OSNC 2012, nr 12, poz. 148, z dnia 26 września 2019 r., IV CSK 679/18, nie publ. i z dnia 11 marca 2020 r., III UK 106/19, nie publ.). Zarzutu naruszenia art. 321 § 1 w zw. z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący nie powiązał z art. 391 § 1 k.p.c., poprzez który przepisy te miały odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym. Wadliwa konstrukcja zarzutu wypełniającego podstawę skargi kasacyjnej wyklucza możliwość uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnionej, jeżeli właśnie z tym zarzutem skarżący wiąże oczywistą zasadność tej skargi.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego pomiędzy stronami orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r, poz. 1800 ze zm.).

[as]

l.n